

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Role konceptu sociálního kapitálu v problematice mezinárodní migrace

Autor práce: Ing. Alena Franclová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Hlavní cíl práce, kterým byla analýza role sociálního kapitálu v procesu mezinárodní migrace z hlediska vybraných skupin migrantů u nás, Ukrajinců a Vietnamců, byl zvolen dobře, a to ať již z důvodu, že této problematice byla u nás dosud věnována menší pozornost, nebo i vzhledem k tomu, že zmíněné skupiny cizinců představují u nás nejpočetnější skupiny migrantů z třetích zemí s výrazným integračním potenciálem, které jsou navzájem kulturně, behaviorálně i geograficky velmi odlišné. Svým zaměřením lze výzkumné otázky a cíle uvedené v diplomové práci vymezit z hlediska více vědních disciplín, a to nejenom geografických, ale i sociologických a psychologických. Práce ve své první části vychází z dostupné literatury týkající se relevantních teorií a konceptů. V rámci předem stanovených cílů jsou k jednotlivým výzkumným otázkám přiřazeny vhodně formulované vstupní hypotézy.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Kapitola týkající se teoretického rámce a diskuse literatury je členěna do několika částí. První část se zabývá definicí migrace, migračními teoriemi a koncepty. Druhá část je zaměřena na definici, formy a měření sociálního kapitálu. Ve třetí části je uvedena zahraniční literatura a výzkumy. Tato část de facto propojuje první dvě zkoumané oblasti. Poslední část se zabývá lidským temperamentem. U celé této kapitoly mi poněkud chybí větší důraz na zhodnocení pozitiv a slabín vybraných migračních teorií a konceptů.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Jako hlavní metoda výzkumu bylo vhodně použito dotazníkové šetření v několika jazykových verzích. K vyhodnocení sebraných dat byly využity různé metody statistické analýzy (např. testování statisticky významných rozdílů, testy závislosti/ nezávislosti daných proměnných, korelační matice). Dle mého názoru k některým zjištěním bylo možno dojít i za použití jednodušších statistických metod.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Vysoce pozitivně lze hodnot zejména interpretaci výsledků vystihujících rozdíly obou migračních

skupin a provázanost analýzy.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Závěry vycházejí ze získaných zjištění v analytické části, přičemž prokazují vliv sociálního kapitálu, resp. jeho různých forem, u obou zkoumaných skupin migrantů, a to ve všech fázích migračního procesu. Autorka rovněž poukazuje na to, že z teoreticko- metodologického hlediska potvrzují její zjištění mnohé aspekty teorie sítí a dále také, že migrační a integrační chování respondentů z Ukrajiny odpovídá teorii transnacionalismu. Hlavní zjištění z dotazníkového šetření interpretuje v návaznosti na 6 výzkumných otázek, vztahujícím se k jednotlivým fázím migračního procesu (odchodu, příchodu a usazení), a na předem stanovené hypotézy. Získané výsledky za vybrané skupiny migrantů vhodně zasazuje do kontextu zjištění řady zahraničních i domácích výzkumů týkajících se dané problematiky.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

U některých grafů uvedených v práci nebyly popsány hlavní osy. Nebylo možno poznat, co je v procentech a co v absolutních číslech. Na str. 78 je špatně uvedeno „...nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl v rámci věkové struktury mezi respondenty...“. Správně mělo být „**ve znalosti českého jazyka**“. Pokud jde o celkový rozsah práce (281 str.), lze si představit, že práce mohla být o něco kratší.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Na základě využití výše zmíněných statistických metod došla autorka k zajímavým zjištěním, obohacujícím stávající znalosti v oblasti migračních a integračních procesů týkajících se vybraných skupin cizinců v ČR. Řada zjištění je v souladu s výsledky některých již dříve uskutečněných výzkumů týkajících se migrační problematiky. Přínosem práce je bezesporu inovativní pohled autorky na proces mezinárodní migrace, a to v jejím vztahu k sociálnímu kapitálu. Práce tak přispívá do diskuse o využití sociálního kapitálu v mezinárodní migraci v českém kontextu a nastiňuje možný výzkumný potenciál v této oblasti. Lze konstatovat, že analytická část práce logicky navazuje na úvodní, teoretickou část. V neposlední řadě je možno ocenit, že na základě hlavních zjištění jsou v závěru práce formulovaná i určitá doporučení v oblasti informovanosti migrantů a činnosti různých institucí poskytujících služby cizincům.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- a) Které další migrační teorie a koncepty, jež nebyly zmíněny v diplomové práci, autorka zná?
- b) Jaký je její názor na to, že k některým zjištěním mohla dojít i za využití jednodušších statistických metod?

Datum: 7. 5. 2018

Autor posudku: RNDr. Jarmila Marešová

Podpis: